

Chris Ghyselen is Persicaria

In het West-Vlaamse Oedelem (bij Brugge) is het bedrijf gevestigd van tuinarchitect en vasteplantenveredelaar Chris Ghyselen die zich met name gespecialiseerd heeft in de veredeling van *Persicaria* en *Brunnera*. In dit Plantarium-nummer aandacht voor deze vooraanstaande Belgische tuinontwerper.

Tekst: Wim Ciggaar
Foto's: Wim Ciggaar, PR

Chris Ghyselen ontwerpt zijn tuinen en borders vanuit een passie voor design, vormen én planten. Op een schitterende locatie in de buurtschap Oostveld heeft Ghyselen een tuin gecreëerd van ongeveer een halve hectare, gelegen op een kleirug die zich uitstrekt van Oedelem tot Ursel, waarbij dankbaar gebruik gemaakt is van de mooie accenten in het licht glooiende landschap. De tuin is onderverdeeld in vakken met sprekende namen als de voortuin, de leefruimte, de grassen-tuin, de beektuin en de nutstuin, waar bezoekers inspiratie kunnen opdoen over de mogelijkheden die de verschillende stijlen te bieden hebben. Eens per jaar wordt voor de echte tuinliefhebbers een open tuin dag gehouden (dit jaar op 7 juli), terwijl daarnaast groepsarrangementen mogelijk zijn van half april tot begin oktober.

PASSIE

Hoewel Chris Ghyselen niet uit het wereldje van de vaste planten afkomstig is, omschrijft hij zich wel als een buitenmens puur sang die als kind al graag met planten bezig was. Dat

begon met het maken van boeketjes van bloemen uit grasbermen en resulteerde zo'n dertig jaar geleden in de meer vakmatige richting van het aanleggen en ontwerpen van tuinen. Tien jaar geleden besloot hij zich volledig te richten op de tuinarchitectuur en kreeg hij ook meer tijd voor zijn grootste passie: het veredelen van *Persicaria*, in de volksmond ook wel duizendknoop genoemd. "Ik ben altijd al gek geweest van *Persicaria*'s.

.....

‘Het veredelen van vaste
planten is bepaald geen
lucratieve bezigheid’

.....

Op een gegeven moment kwam ik een zaailing tegen met zeer dikke roze bloemaren (bistorta x amplexicaulis). In die tijd was *P. amplexicaulis* Rosea ook nog niet in de handel. Ik zag daar dus potentieel in en daarmee is het spelletje, het zoeken van nieuwe kruisingen en bijzondere vormen van *Persicaria*, destijds begonnen."

RESULTATEN

Bij het veredelen van *Persicaria* hanteert Chris Ghyselen uitgangspunten als dikke bloemen en stevige stengels, al dan niet in combinatie met hangende aren. Eén van de eerste kruisingen die hij ontwikkelde en in de markt gezet heeft is Dikke Floskes, een niet kwekersrechtelijk beschermde cultivar met dikke dofronde aren en een oranje-rode bladverkleuring in de herfstperiode die via Hans Kramer van de Hesenhof bekendheid verwierf. Daarna volgden nog meer kruisingsresultaten waarvan er drie via Piet Oudolf bij Future Plants werden ondergebracht die het verder uittesten en de promotie van deze aanwinsten op zich nam. "Dat waren de kwekersrechtelijk beschermde Fat Domino (een hoge en transparante aanwinst), de sprekend gekleurde Orange Field met zijn oranjeroze bloemen en de donkerrode Black-

field die uitblinkt door zijn lange bloeitijd (half juli tot ver in het najaar)."

NATURALISTISCHE STIJL

Nu pas –zeven jaar later- begint de vraag los te komen. Het uitroepen van de *Persicaria* tot vaste plant van het jaar in Duitsland in 2012 was een eerste aanwijzing dat de plant in de lift zat en dat is ook niet zo vreemd, want *Persicaria*'s passen precies in de naturalistische stijl die vandaag de dag zo kenmerkend is. Bovendien bloeien ze lang en in vele kleuren, kunnen tegen een stootje, slakken lusten ze niet en hun bladmassa verhindert onkruidgroei." Eén van de aanwinsten van de laatste tijd is de via CNB geïntroduceerde Pink Elephant[®], een aanwinst die zich onderscheidt door zijn korte lengte (40 cm), blauwgroen blad en doorhangende bloeiwijzen (olifantslurfjes). Daarnaast zijn er nog een aantal niet geregistreerde aanwinsten die voor verdere verkrijgbaarheid ter beschikking werden gesteld van vasteplantenkenners als Coen Janssen, Hans Kramer, Marcel de Wagt en Frans Geijsels (In Goede Aarde). "We hebben nog heel wat veelbelovende zaailingen staan, maar we zijn ons er heel goed van bewust, dat er al heel veel op de markt is."

BRUNNERA

Een tweede pijler uit het veredelingsprogramma van Chris Ghyselen richt zich op de *Brunnera macrophylla*, een van oorsprong uit het westelijk deel van de Kaukasus afkomstige vaste plant die bloeit van maart tot eind mei. Wordt ook wel de Kaukasische vergeet-mij-niet genoemd en is uitermate geschikt voor probleemhoekjes in de tuin, waar het altijd koud is en/of flink waait. De bekendste *Brunnera* uit het hedendaagse assortiment is de door Walters Gardens geïntroduceerde Jack Frost,

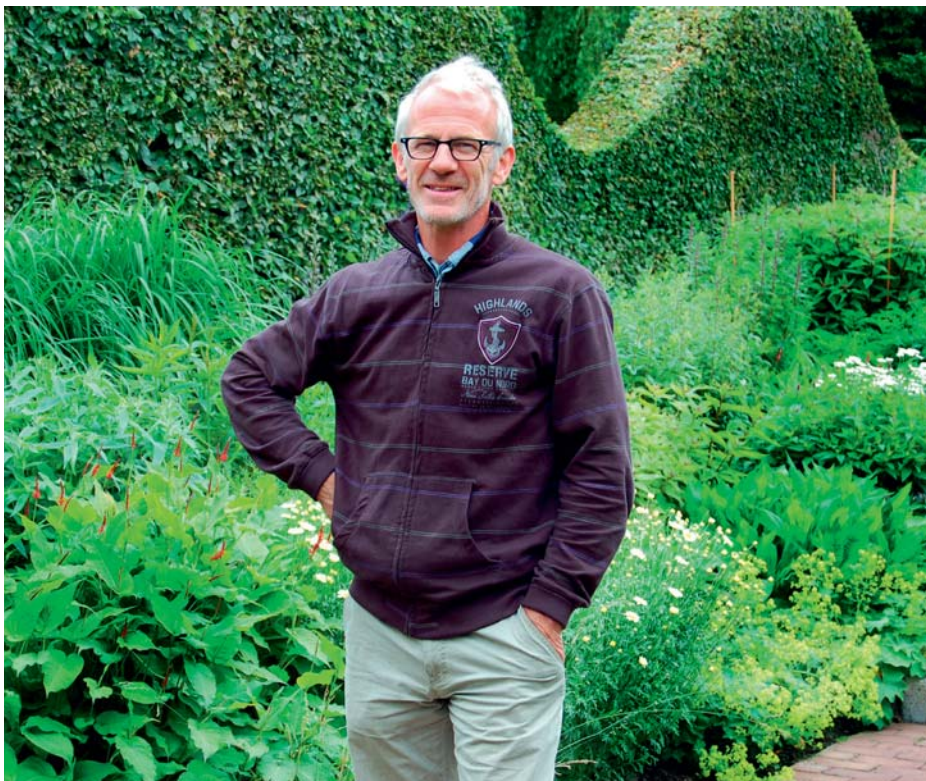

Persicaria Fat Domino

Persicaria Pink Elephant

a-man in hart en nieren

Chris Ghyselen: "Belangrijkste kruisingsdoelstellingen zijn donkergekleurde bloemen bij Persicaria en grijs blad in combinatie met een nog duidelijker twee kleurenpatroon bij Brunnera"

de eerste introductie met zilverkleurig blad. Bovendien zorgde deze introductie ervoor, dat de Belgische veredelaar achter het net viste. "Ik was al eerder bezig en zocht een Brunnera met een perfecte wigvorm. Dat resulteerde op een gegeven moment in een kruising met volledig grijs blad, maar toen bleek, dat Jack Frost dat jaar al vanuit Amerika op de markt gebracht was. Dat is inmiddels tien jaar geleden. Recent hebben wij een witbloeiende vorm van Jack Frost verkregen. De witbloeiende vorm hebben we gekruist met onze Inspector Morse die een meer groengrijs blad heeft. Inspector Morse hebben we enkele jaren terug verkregen uit Langtrees. Hadden we toen maar geweten wat een topper dit geweest zou zijn..."

PIJPLIJN

Een drietal aanwinsten die volgend jaar op de markt geïntroduceerd worden zijn de naamrechtelijk/merkenrechtelijk beschermde Starry Eyes, een tweekleurige cultivar met witte bloemen, omgeven door een brede, helblauwe rand (de bloem lijkt op die van *Omphalodes cappadocica* Starry Eyes). Deze laatste is echter net andersom; blauw met brede witte rand. Als tweede de eveneens tweekleurige, maar dan tegengesteld gekleurde Henry's Eyes, een lage Brunnera met tweekleurige, eerder helblauwe bloemen en genoemd naar zoon Hendrik en Spring Yellow, een kwekers-

rechtelijk beschermde aanwinst met in het voorjaar bizar gekleurde bladeren die een mooi contrast opleveren met de blauwe bloemen. Is op zijn mooist in de lente met blad dat in de zomer naar groen kleurt. Chris Ghyselen: "Voor de komende jaren zitten er nog een aantal nieuwe ontwikkelingen in de pijplijn, want we blijven zoeken naar nieuwe verbeteringen. Daarnaast beschikken we nog over twee eigen *Helianthus*-selecties, te weten *Helianthus Carine*, een iets lagere vorm van *Lemon Queen* met donkere stelen en licht crème bloemen en *Heli-*

Brunnera Starry Eyes

anthus Anne, een zaailing van *Carine* die 150 cm hoog wordt, stevig oogt en over citroengele bloemen beschikt met teruggeslagen kroonblaadjes. Groeit heel wat minder snel dan de soortgenoten."

DOELSTELLINGEN

Met het kruisingsprogramma beoogt Chris Ghyselen wel degelijk bepaalde doelstellingen te realiseren, zoals donkergekleurde bloemen bij *Persicaria* en grijs blad in combinatie met een nog duidelijker twee kleurenpatroon bij *Brunnera*. Chris Ghyselen: "Brunnera is vooral een bladplant als onderdeel van een bodembedekkend assortiment tussen varens, grassen en *Hosta*'s bijvoorbeeld, zoals je dat veel kunt tegenkomen in botanische tuinen en schaduwtuinen. Teneinde de decoratieve waarde voor de consument te verhogen zoeken we naar tweekleurige aanwinsten en grijsblad. *Persicaria*'s worden door de consument gekocht omdat ze weinig onderhoud vragen en mooi dichtgroeien, waardoor onkruid geen kans krijgt. Het enige wat je moet doen is om de vier jaar scheuren en opnieuw planten. Het zijn mooie planten met een aparte bladmassa en daarboven uitstekende aren. Echt een plant voor de luie consument die veel vraagt voor weinig geld. Het grootste probleem voor ons als veredelaars is de bescherming van nieuwe aanwinsten. Die is kostbaar en maakt van het veredelen bepaald geen lucratieve bezigheid, al zijn de geregistreerde cultivars het zeker waard gebleken. Mijn wens zou zijn dat er een betere commissieorgaan wordt ingesteld die bekijkt of een plant toegelaten mag worden voor registratie. Nu komt het er zo'n beetje op neer dat alles kan als er maar betaald wordt. Controle door de 'vinder' qua afzet van de nieuwe soorten is in de praktijk niet mogelijk."

BEKENDHEID

Plantarium heeft voor een veredelaar als Chris Ghyselen persoonlijk niet zo heel veel te betekenen. "De bemiddelaars die mijn soorten daar presenteren doen dat voor mij. Het levert me echter geen rechtstreekse contacten op. Wat dat betreft leveren interviews in internationale tuinbouwbladen en liefhebbersbladen meer respons op. Wereldwijd kennen de mensen mij als 'de *Persicaria*-man'. Dat deze plant zo geliefd is komt voor een belangrijk deel ook door de naturalistische stijl die tegenwoordig zo in is. *Persicaria*'s zijn zorgeloze planten die bekend geraakt zijn bij de gemakzuchtige consument. Dat heeft daar duidelijk zijn stempel op gedrukt. Zelfs de soorten die jaren terug bij Future Plants zijn ondergebracht gaan nu wel vlot van de hand. De wetenschap dat een plant er nog is als jij er niet meer bent, geeft eigenlijk nog de meeste voldoening."